

دیپلماسی در خدمت تجارت

نشست استانداران استان‌های ساحلی دریای خزر لزوم پیگیری پرونده‌های نیمه تمام دیپلماسی اقتصادی را یادآوری می‌کند

محمد حقگو- اجلاس استانداران استان‌های ساحلی دریای خزر دیروز با حضور استانداران هفت استان از پنج کشور حاشیه این دریا و حضور وزیر امور خارجه کشورمان برگزار شد. نشست‌ی که اگرچه با محوریت «همکاری‌های اکولوژیک و زیست‌محیطی» شکل گرفت، اما در عمل بار دیگر این پرسش را بر جسته کرد که چرا ظرفیت‌های اقتصادی شمال ایران، همچنان کمتر از آنچه هست در تجارت خارجی فعال می‌شود؟

از مسیر انرژی و ترانزیت گرفته تا تجارت غلات، توافقات گازی و تکمیل کریدورهای منطقه‌ای، چندین پرونده مهم در روابط ایران با روسیه، قزاقستان و ترکمنستان وجود دارد که سال‌هاست در مرحله وعده، توافقی نیمه کاره یا اجراهای پراکنده باقی مانده‌اند؛ پرونده‌هایی که احیای آن‌ها می‌تواند تجارت خارجی کشور را در مسیر جدیدی قرار دهد.

به گزارش خراسان، توسعه صادرات رویکردی است که بارها و به طرق مختلف، ضرورت آن مورد تأکید قرار گرفته و در عین حال عمدتاً از منظر اقتصاد کلان (مانند سیاست‌های ارزی و تعرفه‌های بازرگانی) به آن نگاه شده است. با این حال، رویکرد دولت چهاردهم در استفاده از ظرفیت‌های استانی در این راستا، موضوع نسبتاً جدیدی است که می‌بایست مورد توجه همه استان‌های کشور چه استان‌های مرزی و چه غیر مرزی قرار گیرد. در

این راستا، اجلاس استانداران استان‌های حاشیه خزر، ابتکاری است که حول محور اکولوژیک این دریای دیروز برگزار شد و توانست روزنه‌های جدیدی را در تجارت خارجی کشور نشان دهد.

ظرفیت‌های اقتصادی خزر

در نشست دیروز، علاوه بر استانداران گیلان و مازندران، مقامات وزارت خارجه نیز حضور داشتند.

کاظم غریب‌آبادی، معاون وزیر خارجه، با اشاره به جایگاه راهبردی خزر گفت: «ذخایر نفت و گاز در خزر می‌تواند پایه‌گذار طرح‌های مشترک توسعه‌ای باشد. با برنامه‌ریزی مشترک میان استان‌های ساحلی، این فرصت‌ها به نفع مردم

منطقه تبدیل می‌شود.»

او همچنین با اشاره به نقش بنادر خزر افزود: «این دریا نقطه تلاقی کریدورهای بین‌المللی شمال-جنوب و شرق-غرب است. با تقویت زیرساخت‌های حمل و نقل و هماهنگی میان بنادر، می‌توان سهم خزر را در تجارت جهانی افزایش داد.»

رویکرد نقطه به نقطه در توسعه تجارت

عباس عراقچی وزیر امور خارجه نیز در این اجلاس گفت: «خزر از جنبه‌های امنیتی، اقتصادی، سیاسی و انرژی برای ایران اهمیت ویژه‌ای دارد. برگزاری نشست استانداران برای بررسی میدانی مسائل و ایجاد همکاری‌های عملیاتی، تجربه جدیدی در دیپلماسی است.»

او با اشاره به پیشرفت کریدور شمال-جنوب طی یک سال اخیر تأکید کرد: «این پروژه نقش مهمی در اتصال آسیای مرکزی و قفقاز به خلیج فارس دارد و حمایت از آن باید در سطح ملی و استانی ادامه یابد.»

عراقچی همچنین «دیپلماسی استانی» را یکی از ابزارهای جدید سیاست خارجی دانست و گفت: «استان‌ها در ماه‌های اخیر فعال‌تر شده‌اند و این اجلاس اولین تجربه مشترک با استان‌های کشور‌های همجوار است؛ مسیری که باید استمرار یابد.»

پرونده‌های نیمه تمام تجارت با همسایگان شمالی

نشست استانداران حاشیه خزر، از منظر کلان، جای خالی پرونده‌های تجارت ایران با کشورهای شمالی را یادآوری می‌کند. با وجود ظرفیت‌های قابل توجه خزر، سهم تجارت ایران با کشورهای شمالی هنوز بسیار محدود است و بخش قابل توجهی از پرونده‌های اقتصادی با این کشورها در سال‌های اخیر یا متوقف مانده یا با سرعت ناچیز پیش رفته‌اند. برخی از مهم‌ترین این پرونده‌ها عبارت‌اند از:

۱. توافقات گازی با روسیه؛ پروژه‌هایی که بر زمین مانده‌اند

از سوپاگاز تا برنامه افزایش واردات گاز از روسیه، این طرح‌ها هنوز به مرحله عملیاتی جدی نرسیده است. بخشی از این تأخیر ناشی از ضعف زیرساخت انتقال و بخشی حاصل پیچیدگی‌های قراردادی و سیاسی است.

۲. تکمیل مسیر قزاقستان؛ فرصت بزرگ، استفاده نشده

قزاقستان یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان غلات و مواد خام به‌ویژه برای شرق و جنوب آسیاست. ایران از مسیر خزر و یاراه‌های زمینی حاشیه خزر می‌تواند پایانه مهم این صادرات در حاشیه خلیج فارس باشد، اما بخش‌هایی از مسیر ترانزیتی و لجستیکی هنوز غیرفعال یا نیمه کاره‌اند و به همین دلیل حجم تجارت دو کشور از ظرفیت‌های واقعی بسیار کمتر است. به عنوان مثال باشگاه خبرنگاران به نقل از ذاکری مدیر عامل راه‌آهن اعلام کرد: میزان بار بین‌المللی ریلی ایران در سال گذشته ۵ میلیون تن بوده که

با توجه به ظرفیت مسیرهای ترانزیتی مشترک موجود میان ایران و قزاقستان، امکان رشد مبادله بار ترانزیتی میان دو کشور به ۱۰ میلیون تن وجود دارد. رقمی که البته رئیس‌جمهور قزاقستان در یادداشت اخیر خود، آن را تا ۲۰ میلیون تن نیز عنوان کرده است.

۳. کریدور شمال-جنوب؛ گره رشت-آستارا

کریدور بین‌المللی شمال-جنوب یکی از مهم‌ترین پروژه‌های ترانزیتی منطقه است؛ اما تکمیل آن بدون راه‌آهن رشت-آستارا عملاً ممکن نیست. این مسیر که سال‌هاست در مرحله مطالعه و مذاکره باقی مانده، تکمیل نشده و یکی از اصلی‌ترین گلوگاه‌های ترانزیت ایران به شمار می‌رود. با این حال اخیراً افزانه صادق وزیر راه و شهرسازی کشورمان، با بیان این که تلاش بر این است که تا پایان امسال، برخی موانع از جمله تملک اراضی پروژه راه آهن رشت-آستارا به پایان برسد، گفت: با پیشرفت سریع تملک اراضی در پروژه خط آهن رشت-آستارا، اعتماد سال‌ها به تأخیر افتاده طرف روس جلب شده و قرار داد اجرایی ۱.۶ میلیاردی روسی این خط آهن ظرف دو هفته آینده در مسکو امضا خواهد شد. با این حال به نظر می‌رسد هنوز باید منتظر اعلام خبر نهایی افتتاح این راهگزار مهم بین‌المللی بود.

به موازات فوق، بایستی تجارت ناپایدار غلات با روسیه را نیز اضافه کرد. در سال‌های گذشته چند تفاهم‌نامه برای واردات منظم غلات از روسیه از طریق بنادر خزر اعلام شد؛ اما این مسیر هنوز نتوانسته جایگاه پایدار پیدا کند. مشکلاتی مانند محدودیت کشتی‌های رو-رو، هماهنگ نبودن انبارهای ساحلی و همین‌طور اقدام روس‌ها برای توقف صادرات در مقاطعی باعث شده جریان واردات غلات به صورت مقطعی و غیرقابل اتکا باقی بماند.

به نظر می‌رسد با توجه به اهمیت امنیت غذایی در شرایط خشکسالی‌های اخیر، می‌بایست توافق بلندمدت با این کشور برای واردات غلات در کنار اقدام برای خودکفایی حداکثری در این محصولات به طور جدی مورد توجه قرار گیرد.

چرا تجارت شمال مغفول مانده؟

کارشناسان معتقدند بخش مهمی از ضعف ایران در تجارت با شمال، نتیجه نبود یک برنامه یکپارچه میان وزارتخانه‌های اقتصاد، راه، نفت و خارجه است.

پراکندگی تصمیم‌گیری، عدم هماهنگی در تعرفه‌ها، نبود خط منظم کشتیرانی، محدودیت بیمه و حمل و نقل و نیمه‌تمام ماندن پروژه‌های زیربنایی باعث شده روابط اقتصادی با روسیه، قزاقستان و ترکمنستان کمتر از ظرفیت واقعی باشد. نشست استانداران خزر می‌تواند مکمل تلاش‌های کلان وزارت خارجه باشد؛ به‌ویژه اگر استان‌ها نقش فعالی در تکمیل این زنجیره ایفا کنند.

پیشنهاد ایران برای طراحی رمزارز مشترک سازمان‌های

سوءاستفاده از نظام‌های مالی و بانکی بین‌المللی است. عارف اضافه کرد: معتقدیم سازمان‌های بانکی به بلوغ کافی در خصوص ضرورت ایجاد یک سیستم مستقل مالی و بانکی رسیده است و برای تأمین امنیت مالی خود، باید ایده‌های موجود را عملیاتی کند.

حمایت ایران از ایجاد بانک توسعه سازمان همکاری‌های

وی همچنین گفت: جمهوری اسلامی ایران از ایجاد «بانک توسعه سازمان همکاری‌های بانکی» به عنوان یک نهاد مالی مشترک برای تأمین منابع مالی پروژه‌های زیرساختی و توسعه‌ای و نیز ایجاد سازوکارهای پولی و بانکی از جمله تسویه حساب میان کشورهای عضو سازمان و کاهش وابستگی اعضا به نظام‌های مالی غیرمنصفانه جهانی، حمایت کامل می‌کند. معاون اول رئیس‌جمهوری ایران تصریح کرد: اتحادیه بین‌بانکی سازمان همکاری‌های بانکی نیز سازوکار مؤثری برای گسترش همکاری‌های مالی میان اعضا محسوب می‌شود. عارف گفت: ضروری است روند عضویت بانک معرفی شده از سوی جمهوری اسلامی ایران در این اتحادیه تسریع شود. ما معتقدیم این نهاد می‌تواند یکی از محورهای اصلی پشتیبانی مالی از پروژه‌های مشترک و تأمین سرمایه زیرساختی در چارچوب سازمان بدل شود. وی خاطرنشان کرد: جمهوری اسلامی ایران آمادگی دارد در حوزه اتصال سامانه‌های بانکی، توسعه همکاری‌های فین‌تک (فناوری مالی به معنای کاربرد نوآورانه فناوری در ارائه خدمات مالی) و تسهیل تبادلات مالی و اعتباری میان اعضا، همکاری نزدیک و سازنده‌ای برقرار کند.

وی اظهار کرد: تحولات سریع اقتصاد جهانی، ضرورت ایجاد سازوکارهای مالی مستقل و منطقه‌ای را بیش از پیش نمایان کرده است. یکی از ابزارهای فشار غرب علیه کشورهای مستقل،

اخبار

چابهار مسیر نجات افغانستانی‌ها می‌شود

افغانستان اکنون تجارت را از ابزاری برای وابستگی به ابزاری برای حاکمیت تبدیل کرده است. آخوندزاده عبدالسلام جواد، سخنگوی وزارت صنعت و تجارت حکومت طالبان هم به خبرگزاری رویترز گفته است که «تجارت با ایران در شش ماه گذشته به یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار رسیده که بیشتر از تجارت با پاکستان که یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار بوده است». عبدالسلام جواد افزود: «امکانات بندر چابهار تأخیر در حمل و نقل را کاهش داده، به تاجران اعتماد به نفس می‌دهد و با بسته شدن مرزها تجارت متوقف نمی‌شود».

فارس- دولت افغانستان اعلام کرده که تمامی شکل‌های تبادل تجاری با پاکستان متوقف خواهد شد؛ این تصمیم در ۱۲ نوامبر ۲۰۲۵ از سوی ملا عبدالغنی برادر معاون اقتصادی حکومت طالبان، به صورت رسمی اعلام شده است. تصمیمی که به عنوان تحولی بنیادین در سیاست اقتصادی کابل و پیامی قاطع به اسلام‌آباد است که نشان می‌دهد کابل قصد ندارد تحت فشار جغرافیایی پاکستان باقی بماند. رحمت... بشتین، کارشناس اقتصادی به الجزیره می‌گوید: این تصمیم نقطه عطفی در تاریخ اقتصاد افغانستان

از دید کارشناسان سیاسی در افغانستان، این اقدام پیامی اقتصادی و همزمان سیاسی به اسلام‌آباد است که نشان می‌دهد کابل قصد ندارد تحت فشار جغرافیایی پاکستان باقی بماند. رحمت... بشتین، کارشناس اقتصادی به الجزیره می‌گوید: این تصمیم نقطه عطفی در تاریخ اقتصاد افغانستان

پدر و مادر عزیزمان

دید به سویتان نگران است هنوز
آفتدر مهر و وفا بر همگان کریدید شما

هفدهمین سال درگذشت پدر عزیزمان
حاج عباس بشیر سرابی
و سیزدهمین سال درگذشت مادر مهربانمان
حاجیه خانم صدیقه اسدی

را گرامی می‌داریم.

اندوه فراق و مهر بانی‌شان تا ابد در دل‌هایمان باقیست

۱۵۶۳۲۹

رفت تا دامنش از گرد زمین پاک بماند

آسمانی تر از آن بود که در خاک بماند

در آستانه ششمین سالگرد آسمانی شدن

پدر عزیزمان

حاج محمد مهدی مهدی زاده صفار

کارمند باز نشسته بانک ملی ایران

به پاس زیست سراسر مومنانه اش یادش را گرامی می‌داریم.

۱۵۵۳۰۷

را خدمت شما و خانواده محترم تسلیت عرض می‌نمایم.

گروه ATLS دانشگاه علوم پزشکی مشهد

۱۵۶۳۰۹

امروز سی و ششمین سال هجرت زنده یاد پدرمان

حاج غلامرضا ساختیانچی

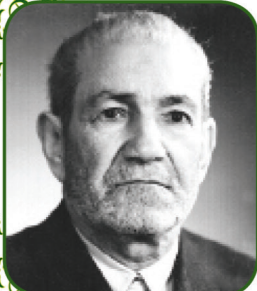
بنیانگذار صنعت سالامبور و جرم در استان خراسان

گذشت. اما آفتاب گرمابخش یادش را غروبی نخواهد بود.

خاطره اش همیشه سبز خواهد ماند.

«یادش گرامی و روحش شاد»

خاندان ساختیانچی

۱۵۵۳۰۴